

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

REGIONFÖRBUNDET
Uppsala län

Landstinget i Uppsala län

DIGITAL AGENDA FÖR UPPSALA LÄN 1.0

Del 1 – Mål och strategier

Antagen av Regionförbundet Uppsala län (förbundsfullmäktige) och Länsstyrelsen i Uppsala län (landshövdingen) i december 2013

INNEHÅLL

Sammanfattning	04
Inledning	06
Syfte	06
Vision och mål för Uppsala län	07
Utmaningar	07
Fyra strategiska områden	09
Ansvar och förankring	14
Många insatser behövs	14
Fortsatt arbete och uppföljning	14

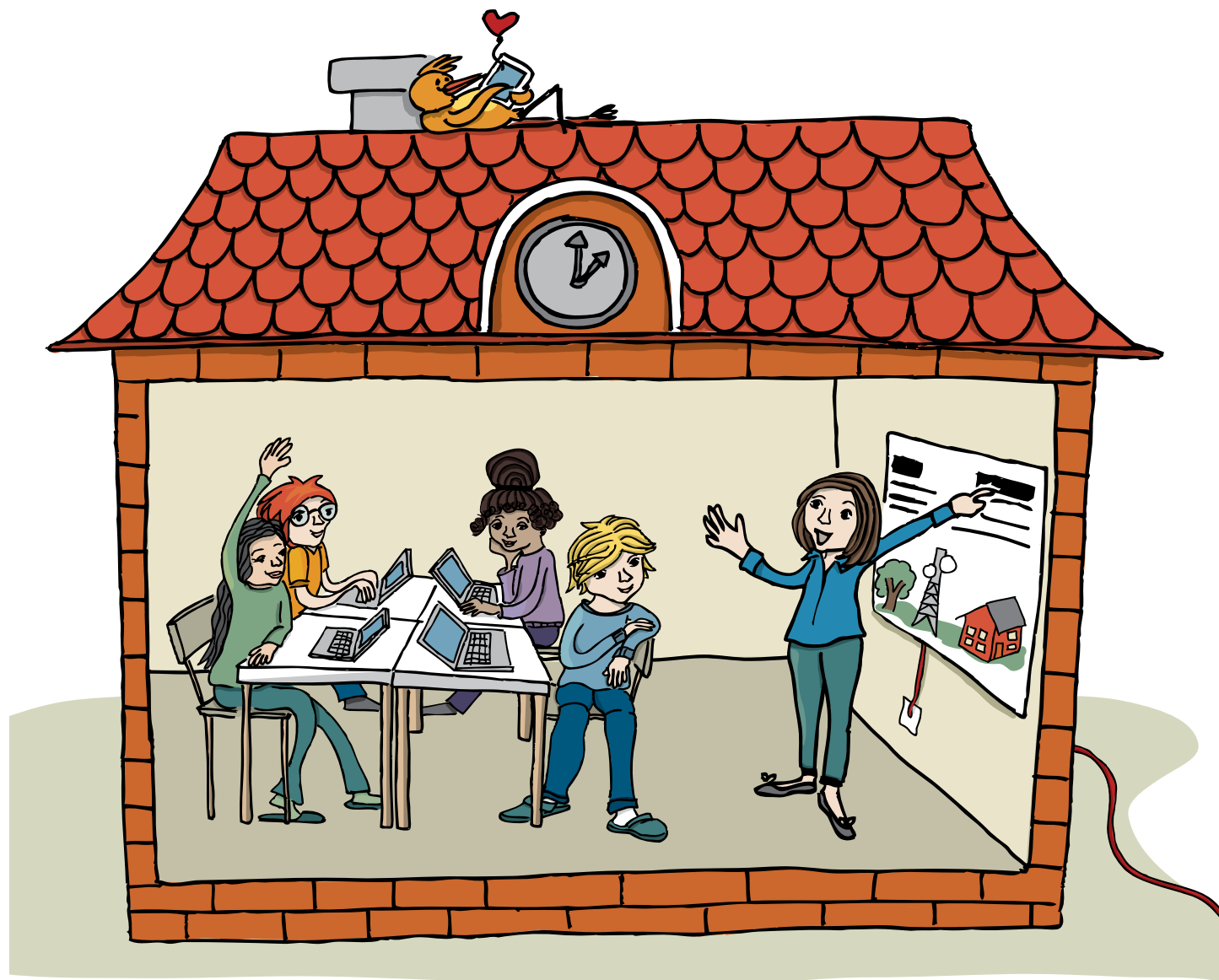
SAMMANFATTNING

Digital agenda för Uppsala län 1.0 består av del 1 – Mål och strategier och del 2 – Nulägesbeskrivning och bilagor. Den digitala agendan för Uppsala län är ett avstamp som ska medverka till att Uppsala län blir Europas mest attraktiva kunskapsregion. Uppsala län innefattar de åtta kommunerna Enköping, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammar. I Uppsala län beräknas drygt 40 000 invånare (i åldersgruppen 16 år och uppåt) stå utanför den digitaliserade världen genom att inte ha tillgång till eller kunskap om digitala kommunikationer. Det är också endast 45 % som har tillgång till fast bredband med hög kapacitet och skillnaden är stor mellan tätort och landsbygd. Även inom vissa tätorter är variationen stor.

Den digitala utvecklingen går snabbt och IT-utrustning, programvaror och anslutningsmöjligheter förändras hela tiden. Det som idag anses vara modern utrustning och snabb anslutning kan inom en snar framtid komma att ersättas av något annat. Utifrån att allt fler gör allt mer på nätet ställer det krav på användarvänliga och kvalitativa e-tjänster i det offentliga Sverige, samtidigt som utbyggnaden av IT-infrastrukturen allt mer blir en förutsättning för att kunna delta i samhället. IT-kompetensen behöver också förstärkas för att uppnå digital delaktighet för alla.

Utmaningar

Den största utmaningen för Uppsalaregionen är att åstadkomma en utveckling som gör att hela länet kan dra nytta av digitaliseringen. Särskilt viktiga målgrupper är äldre mer ovana användare, elever och pedagoger i skolan, vårdtagare, personer med funktionshinder och mindre företag. Gemensamt för

MÅL TILL 2020

- ✓ Antalet invånare (i åldersgruppen 16 år och uppåt) i Uppsala län som står utanför den digitaliserade världen och som mycket sällan eller inte alls använder internet ska minska och år 2020 vara lägre än 10 000 invånare.
- ✓ Användarvänliga e-tjänster bör utvecklas för att underlätta kontakter med privata och offentliga verksamheter.
- ✓ År 2020 ska minst 90 % av alla hushåll och verksamheter/företag ha tillgång till fast eller mobil bredbandsuppkoppling på 100 Mbit/s.
- ✓ Utsläppen av växthusgaser ska minska med 40 % för att utveckla ett bättre miljöanpassat samhälle. IT-teknik kan medverka till detta mål genom att ökad användning av digitala tjänster ger ökade möjligheter till flexibelt arbete, färre transporter/resor och effektivare styrning av värme- och kylsystem.

hela länet är att det digitala utanförskapet finns överallt såväl i städerna som på landsbygden.

Fyra strategiska områden

Digital agenda för Uppsala län anger samma strategiska områden som digital agenda för Sverige:

- Lätt och säkert att använda.
- Tjänster som skapar nytta.
- Det behövs infrastruktur.
- IT:s roll för samhällsutvecklingen.

Förslag på åtgärder

Några förslag på åtgärder som bedöms vara angelägna:

- Riktade utbildningsinsatser mot vissa grupper; äldre, kvinnor med utländsk bakgrund, personer med funktionshinder och småföretag i vissa branscher.
- Riktade fortbildningssatser mot yrkesgrupper inom offentlig sektor, särskilt inom verksamheterna vård/omsorg, skola och socialtjänst.
- Samverkan i hela länet med sikte på att alla skolelever i Uppsalaregionen ska ges en likvärdig och god digital kompetens.
- Samarbeta mellan ledning, verksamhetsansvariga och IT-strategier för att ta fram lämpliga e-tjänster som kan bidra till en överblickbar eFörvaltning.
- Alla kommuner bör ha en strategi för hur de ska lyckas med bredbandsutbyggnad, såväl i tätorter som på landsbygden.
- Dialogen och formerna för dialog behöver utvecklas med operatörer, vägsamfälligheter, byalag, föreningar och lokalt näringsliv för att lyckas med bredbandsutbyggnad på landsbygden.
- Bredbandsutbyggnad behöver tas med i kommunernas planering för t.ex. gräv tillstånd, vägbyggnader, beläggningsunderhåll, parkanläggningar, fjärrvärme, vatten/avfall m.m. så att det samordnas.

Ansvar, fortsatt arbete och uppföljning

Den digitala agendan ska ses som ett avstamp för det fortsatta arbetet, som till stor del behöver ske hos olika aktörer runt om i länet. För att inte arbetet ska tappa fart kommer länsstyrelsens och regionförbundets uppföljning att ske löpande, så att det på ett så tidigt stadium som möjligt klarläggs vilka planer och aktiviteter som pågår eller är på gång i olika delar av länet.

En samlad uppföljning av agendan sker sedan i slutet av varje år. I samband med den årliga uppföljningskonferensen för Uppländsk Drivkraft 3.0 kommer också den digitala utvecklingen i länets olika delar att belysas. På så sätt får alla som bidrar med insatser vetskap om vad som händer i olika delar av Uppsalaregionen och hur långt det är kvar tills de gemensamma målen har uppnåtts.

Ansvariga för uppföljningen på regional nivå är regionförbundet och länsstyrelsen. Uppföljningsarbetet kommer att vara samordnat med det som görs på nationell nivå av Digitaliseringskommissionen. ↻

”Den största utmaningen för Uppsalaregionen är att åstadkomma en utveckling som gör att hela länet kan dra nytta av digitaliseringen.”

INLEDNING

Informationsteknologi (IT) är idag en integrerad del av människors vardag, både privat och i arbetslivet och i skolan. Digitala tjänster används dagligen, dels för studier och arbete, men också i stor utsträckning för att handla eller konsumera musik, film och tv via internet. Företagarna är också alltmer beroende av snabba uppkopplingar för sin utveckling, sina affärer och uppdrag. Olika sociala medier blir en tydligare del av alla människors vardag och används både privat och för arbete eller studier. Mycket av de digitala kommunikationerna är användar- och efterfrågestyrda, vilket påverkar hur och var utvecklingen och utbyggnaden av IT sker.

SCB:s nationella undersökning (www.scb.se) av privatpersoners användning av datorer och internet 2012 (i åldersgruppen 16–74 år) visar följande:

- 6,6 miljoner har tillgång till en dator och internet i hemmet år 2012, det motsvarar 94 %.
- Åtta av tio använder internet varje dag.
- Drygt 85 % hade tillgång till en e-postadress 2012.
- Tre av fyra har hämtat information från myndigheters webbplatser.
- Hälften av alla handlar resor och biljetter till evenemang på internet.
- Sex av tio har kopplat upp sig med en smart telefon (smartphone).

Samtidigt beräknas enligt undersökningen Svenskarna och Internet 2012 (www.internetstatistik.se) att drygt 40 000 invånare (i åldersgruppen 16 år och uppåt) bara i Uppsala län står utanför den digitaliserade världen genom att inte ha tillgång till eller kunskap om digitala kommunikationer.

Denna undersökning görs årligen och fokuserar på att belysa situationen och utvecklingen för olika åldersgrupper, från små barn (2 år) och uppåt i hela landet. I redovisningen av hur många som står utanför den digitaliserade världen ingår dock endast åldersgruppen 16 år och uppåt.

Undersökningen redovisar även en rad andra uppgifter, som tillsammans belyser den samlade digitala situationen:

- Endast 3,4 % av äldre män och 2,2 % av äldre kvinnor (65–84 år) använder sig regelbundet av internet.
- 25 % av lärarna i den svenska grundskolan saknar tillgång till en egen dator för sitt arbete. Lika stor andel anser sig ha låg eller ingen IT-kompetens.
- Tillgången till datorer för elever i grundskolan varierar och det varierar också i vilken omfattning skolorna använder sig av IT-verktyg och datorer i undervisningen.
- Även hos småföretagen varierar IT-kompetensen relativt mycket. Generellt använder över 90 % IT, men enskilda branscher avviker.

Omkring 45 % av befolkningen i Uppsala län har tillgång till fast bredband. Skillnaden är stor mellan tätort och landsbygd, liksom inom vissa tätorter. Tillgången är betydligt högre i områden med flerfamiljshus och nyare småhus, medan den är lägre i äldre villaområden.

- I tätbebyggda områden har 52 % tillgång till bredband medan motsvarande siffra är 7 % i glesa områden (Post- och telestyrelsens kartläggning 2012, www.pts.se).

All it-utrustning är under ständig förändring och det är egentligen ointressant vilken slags enheter som används. Det viktiga

är att ha tillgång till utrustningen, oberoende om det är en dator, surfplatta, telefon eller motsvarande. Detsamma gäller typen av anslutning. Det viktiga är inte om någon har en mobil eller fast bredbandslösning, utan att det finns en stabil och effektiv anslutning.

Utifrån att allt fler gör allt mer på nätet ställer det krav på användarvänliga och kvalitativa e-tjänster i det offentliga Sverige, samtidigt som utbyggnaden av IT-infrastrukturen allt mer blir en förutsättning för att kunna delta i samhället. IT-infrastrukturen ska vara en möjliggörande faktor, men tjänsterna måste även vara lätta och säkra att använda. IT-kompetensen behöver öka för att uppnå digital delaktighet för alla. Utvecklingen går snabbare och behoven ökar allt mer. ↻

SYFTE

Den digitala agendan för Uppsala län är ett avstamp och en del av den process som ska medverka till att Uppsala län blir Europas mest attraktiva kunskapsregion till år 2030. Den regionala agendan ska vara ett levande dokument och följas upp varje år. Uppföljningen görs av regionförbundet och länsstyrelsen i dialog med länets kommuner, landsting samt övriga berörda aktörer. ↻

VISION OCH MÅL FÖR UPPSALA LÄN

Vision

Uppsala är Europas mest attraktiva kunskapsregion.”

(Uppländsk Drivkraft 3.0, regional utvecklingsstrategi för Uppsala län).

Mål till år 2020

Lätt och säkert att använda

Antalet invånare (åldersgrupp 16 år och uppåt) i Uppsala län som står utanför den digitaliserade världen och som mycket sällan eller inte alls använder internet ska minska och vara lägre än 10 000 invånare 2020. (Bas: Drygt 40 000 stod utanför år 2012 enligt Internetstatistik, www.internetstatistik.se).

Tjänster som skapar nytta

Användarvänliga e-tjänster bör utvecklas för att underlätta kontakter med privata och offentliga verksamheter. För offentliga verksamheter blir detta ett led i att utveckla en god eFörvaltning. (Bas: Saknas. En nulägesbeskrivning bör tas fram.)

Det behövs IT-infrastruktur

Minst 90 % av alla hushåll och verksamheter/företag ska ha tillgång till fast eller mobil bredbandsuppkoppling på 100 Mbit/s 2020. (Bas: 41 % år 2011 enligt Post- och telestyrelsen, www.pts.se).

IT:s roll för samhällsutvecklingen

Utsläppen av växthusgaser ska minska med 40 % till år 2020 för att utveckla ett bättre miljöanpassat samhälle. IT-teknik kan medverka till detta mål genom att ökad användning av digitala tjänster ger ökade möjligheter till flexibelt arbete, färre transporter/resor och effektivare styrning av värme- och kylsystem. (Bas: 2 mdr ton CO₂-ekvivalenter år 1990 enligt Uppländsk Drivkraft 3.0, www.regionuppsala.se).

Kommentarer till målen

Digitaliseringskommissionen har fått i uppgift av regeringen att kartlägga digitaliseringen av Sverige och föreslå hur den kan mätas. Kommissionen utarbetar lämpliga mål och indikatorer för såväl den nationella agendan som för de regionala agendorna. Det arbetet kan därför föranleda en revidering av målen även för Uppsala län.

Målet för lätt och säkert att använda bygger på nationell statistik och nationell uppföljning. Avsikten är att verka för att statistiken även bryts ner regionalt, så att det blir möjligt att se skillnader i olika delar av landet och i bästa fall även i olika delar av länen. Detta behov kommer att framföras till Digitaliseringskommissionen och Digidel 2013-projektet. För att kunna följa upp målet för tjänster som skapar nytta behövs en nulägesbeskrivning. Dialog om hur en sådan lämpligen tas fram kommer att föras med länets kommuner och landsting.

Målet för bredbandsuppkoppling kan också komma att förändras då utvecklingen går snabbt. Än så länge används megabit

för att ange hastigheten, men inom en snar framtid kan det istället vara rimligt att börja använda gigabit (100 megabit = 1 gigabit per sekund). Detta för att göra trovärdigt att Uppsala-regionen ligger i framkant och siktar mot snabbare och säkrare anslutningar. ↻

”Minst 90 % av alla hushåll och verksamheter/företag ska ha tillgång till fast eller mobil bredbandsuppkoppling på 100 Mbit/s 2020.

UTMANINGAR

Uppsala-regionen är en attraktiv region som behöver bejaka en växande befolkning och hantera en hållbar tillväxt. Förutsättningarna skiljer sig åt mellan länets olika delar, till exempel vad gäller geografiskt läge, befolkning, avstånd, historia, struktur, resurser och organisering. Utanför de större städerna och tätorterna är Uppsala ett glesbefolkat län. Uppsala är den klart största kommunen, därefter Enköping, Heby och Älvkarleby är de minsta kommunerna (sett till befolkning). I länets södra delar finns en relativt ung befolkning, medan länets norra delar har en stor och växande andel äldre.

Uppsala län med dess åtta kommuner

Sammantaget utgörs länets sysselsättning främst av arbetstillfällen inom den offentliga sektorn, av kunskapsintensiva företag inom Life Science och IT, av företag med inriktning på handel och logistik, av uppdragsverksamhet inom tillverkningsindustrin samt av omfattande arbetspendling till Stockholm. Företagens struktur och inriktning skiljer sig mycket åt mellan olika delar av länet, men domineras i vissa kommuner av många mindre företag.

Utifrån de olika förutsättningar som länets olika delar har är det viktigt att arbeta på bred front med de fyra strategiska områden som regeringen antagit.

Utmaningen är att alla i länet ska ha möjlighet att dra nytta av digitaliseringen. Insatser i form av utvecklingsarbete och samverkan behövs för att öka tillgängligheten och utnyttja potentialen inom IT. Särskilt viktiga målgrupper är äldre mer ovana användare, elever och pedagoger i skolan, vårdtagare, personer med funktionshinder och små företag i vissa branscher (t.ex. inom bygg/anläggning, hotell/restaurang, transport/magasinering och tillverkning). När det gäller äldre visar också prognoser att andelen över 64 år kommer att öka i förhållande till andra åldersgrupper, vilket bör tas i beaktande.

Gemensamt för hela länet är att det digitala utanförskapet finns överallt och inte kan härledas till några enstaka platser. Det finns såväl i städerna som på landsbygden. Trots olikheterna behöver alla aktörer i länet bidra till att utveckla samver-

kansformer och lösningar för att öka tillgängligheten till och användningen av IT generellt sett.

Forskning och innovation har redan idag en stark ställning i Uppsalaregionen genom de två framstående universiteterna och Akademiska sjukhuset. Ett ICT-kuster av företag inriktade på utveckling av IT-verktyg och IT-tjänster har etablerats sedan flera år, och bedöms ha potential att utvecklas till en nordlig replipunkt till IT-klustret i Kista. Utmaningen nu är att vidareutveckla detta så att det kommer så många företag och verksamheter i länet som möjligt till gagn. Kopplingarna mellan universiteterna och näringslivet behöver stärkas och utvecklas.

FYRA STRATEGISKA OMRÅDEN

Uppsala läns digitala agenda utgår från de strategiska områdena som också finns i den nationella agendan ”IT i människans tjänst”. På följande sidor presenteras hur Uppsalaregionen kan verka och arbeta för att klara målen i den digitala agendan.

1. **Lätt och säkert att använda**
2. **Tjänster som skapar nytta**
3. **Det behövs IT-infrastruktur**
4. **IT:s roll för samhällsutvecklingen**

VARJE OMRÅDE PRESENTERAS i en länk från definierade utmaningar, till nödvändiga åtgärder och önskvärda resultat.

Lätt och säkert att använda

När samhället blir alltmer digitaliserat bör alla kunna ta del av de möjligheter som skapas. Människor behöver också själva god kunskap för att kunna erbjuda sina tjänster till andra. Den strategiska inriktningen för att skapa ett digitalt samhälle som är lätt och säkert att använda bör därför fokusera på insatser enligt följande:

UTMANINGAR	ÅTGÄRDER	RESULTAT
<p>Hela befolkningen i Uppsalaregionen behöver en god digital kompetens och en god tillgång till IT, såväl i hemmet som på arbetet och i skolan. Människor ska uppleva att det är säkert och smidigt att använda sig av IT.</p> <p>För den arbetsföra befolkningen är detta än viktigare, så att den står sig väl i konkurrensen på arbetsmarknaden.</p> <p>Det finns en ojämlikhet mellan olika gruppers digitala kompetens och tillgång till IT. Det största utanförskapet finns bland äldre, men utanförskap finns även bland barn och ungdomar samt hos små företag i vissa branscher (t.ex. bygg/anläggning, hotell/restaurang, transport/magasiner och tillverkning).</p> <p>Personer med funktionshinder behöver som alla andra kunna vara digitalt delaktiga och deras behov behöver därför särskilt beaktas.</p> <p>Behovet av transporter och resor behöver minskas för att klara en hållbar samhällsutveckling i Uppsalaregionen. Ökad kunskap och användning av IT bör kunna bidra till detta.</p>	<p>Riktade utbildningssatsningar mot grupper, t.ex.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Äldre • Kvinnor med utländsk bakgrund • Företag i aktuella branscher • Personer med funktionshinder <p>Riktade fortbildningssatsningar mot personal i offentliga sektorn, t.ex. inom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vård och omsorg • Socialtjänsten • Grundskola • Gymnasieskola <p>Utbildningar och fortbildningar behöver fokusera på att det ska vara lätt, smidigt och säkert att använda sig av IT. På så sätt kan tilliten och intresset för IT öka hos olika grupper. Internetutbildningar kan med fördel rekommenderas.</p> <p>Utöka tillgången till IT-utrustning, IT-verktyg, internetutbildning och IT-support för personal inom offentliga sektorns olika verksamheter ovan. Detta bör ske i kombination med insatser för att höja kunskapen om att IT-verktyg är ett hjälpmedel för att öka tillgängligheten och höja kvaliteten inom olika verksamheter.</p> <p>Arbeta gemensamt för att alla elever i Uppsalaregionens skolor ges en likvärdig och god digital kompetens. Användningen av IT ska bli en naturlig läroprocess för dem. Ev. kan en gemensam policy/plan utarbetas.</p> <p>Se till att alla skolor har god tillgång till IT-utrustning och IT-verktyg, som elever kan använda sig av för att höja kvaliteten på sin utbildning.</p>	<p>Ökad digital kompetens och ökad IT-användning, som i sin tur medför ökad tillgänglighet, bättre service och högre kvalitet inom i första hand offentlig verksamhet.</p> <p>Ökad jämlikhet mellan olika grupper.</p> <p>Minskat utanförskap i det digitala samhället, särskilt för grupperna äldre, kvinnor med utländsk bakgrund samt elever i Uppsalaregionens skolor.</p> <p>Ökad konkurrenskraft för småföretag i aktuella branscher.</p> <p>Ökade möjligheter att utföra tjänster och ärenden digitalt, med följden att behovet av resor och transporter minskar. Det bidrar till minskade utsläpp och en hållbar utveckling.</p>
<p>Centrala aktörer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olika verksamheter inom kommuner och landsting (skolor, socialtjänst, vård- och omsorg, bibliotek m.m.). • Länsbiblioteket. • Studieförbundet. • Föreningar. • Företagsorganisationer. • Regionala nätverk inom ovanstående områden. 		

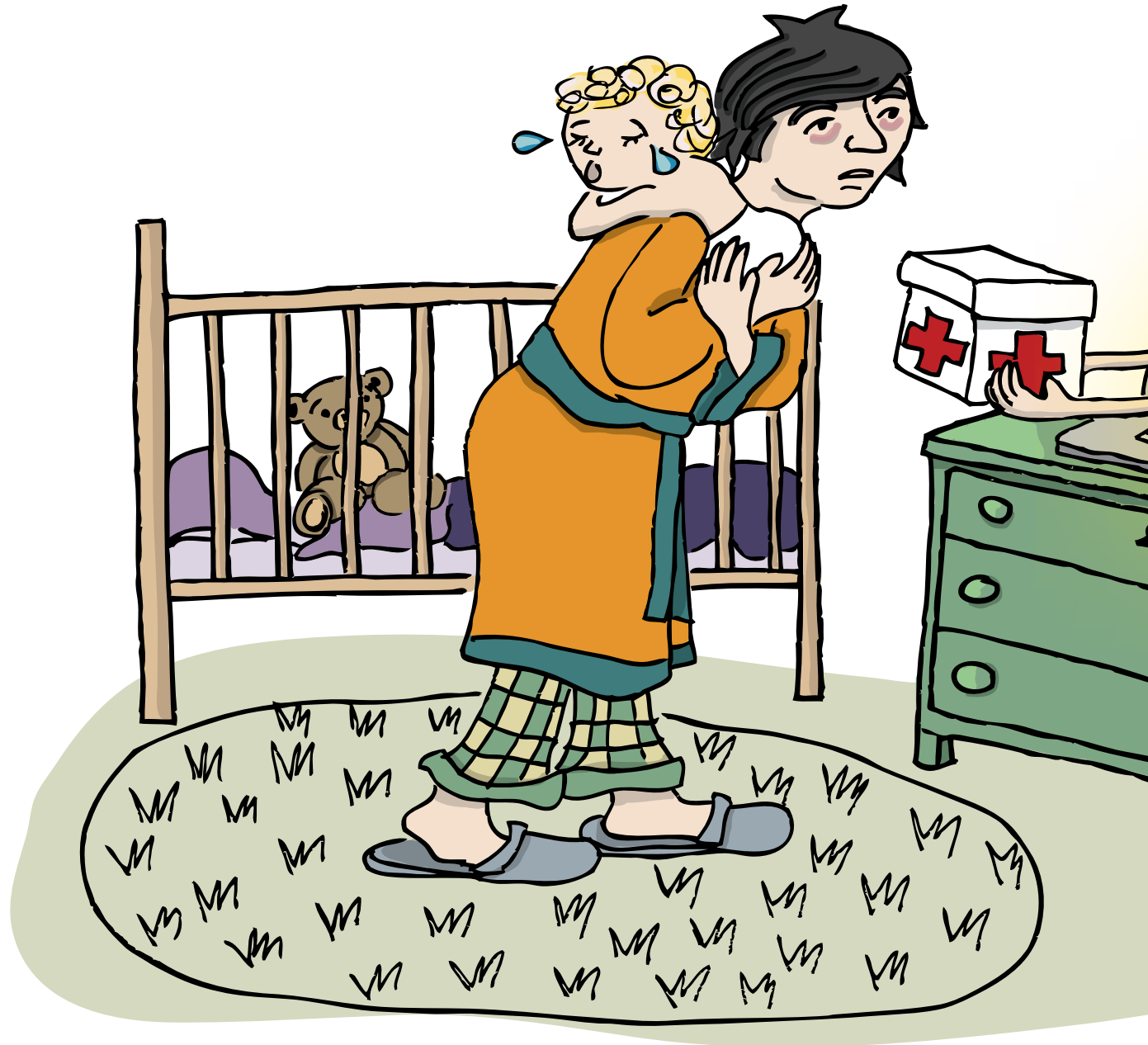
»»» **Detta strategiska område** är ett av de viktigaste att arbeta med för att Uppsala-regionen ska kunna bli Europas mest attraktiva kunskapsregion. Ett antal delmål föreslås för att bättre kunna följa utvecklingen.

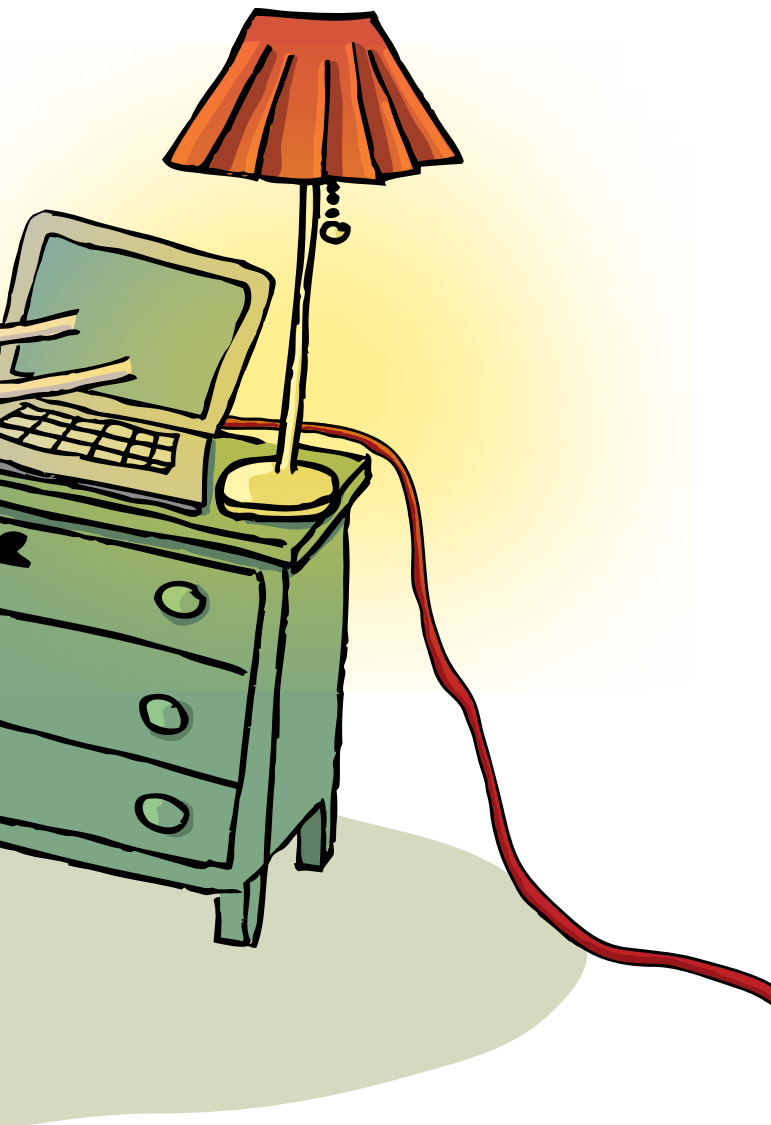
Inom skolan är det viktigt att IT blir en integrerad del i lärares och pedagogers lärprocess och undervisningsmetodik. Då ökar också möjligheterna för att såväl pedagoger som elever ska se IT som en naturlig del i lärprocessen i skolarbetet.

Det är inte tillgången till utrustning i sig som är syftet, utan möjligheten att med modern utrustning och moderna verktyg höja kvaliteten på utbildningen/verksamheten. Detta är svårt att mäta, varför föreslagna delmål för skolan kvarstår tills vidare för att fungera som en måttstock på hur utvecklingen går. Nuvarande delmål följer nationell statistik och är därmed möjliga att följa upp. I det fortsatta arbetet kan andra mål och nya underlag tas fram med syfte att få en bättre bild av hur IT-användningen ser ut i Uppsala läns skolor. Nätverket för skolchefer är lämpligt forum för detta.

DELMÅL

- ✓ Andelen av befolkningen i ålder 65 – 84 år som har tillgång till internet i hemmet ska överstiga 90 % år 2020. (Bas: 69 % för män respektive 57 % för kvinnor år 2011, enligt www.internetstatistik.se).
- ✓ Andelen av befolkningen i åldern 65 – 84 år som använder internet regelbundet ska överstiga 75 % år 2020. (Bas: 34 % för män och 22 % för kvinnor år 2012, enligt www.internetstatistik.se).
- ✓ Alla lärare i grundskolan ska ha tillgång till egen dator, surfplatta eller motsvarande IT-utrustning år 2020. (Bas: 77 % år 2012, enligt www.internetstatistik.se).
- ✓ Alla lärare ska ha mycket bra eller ganska bra IT-kompetens år 2020. (Bas: 76 % för lärare i grundskolor och 80 % för lärare i gymnasieskolor år 2012, enligt www.internetstatistik.se).

Tjänster som skapar nytta

Behovet av digitala tjänster varierar i olika faser av livet. Nya tjänster ska förenkla och stimulera användningen för människor i alla åldrar. Offentliga verksamheter har en bra bit kvar innan en god eFörvaltning har etablerats. Det syns särskilt i internationella jämförelser. Det återstår därför mycket att göra på detta område för svenska kommuner, landsting och

myndigheter. Det är dock inte antalet e-tjänster som är viktigt. Det viktiga är att de e-tjänster som skapas är användarvänliga, säkra och bidrar till ökad kvalitet och service.

Den strategiska inriktningen för att skapa ett användarvänligt och säkert digitalt samhälle bör därför fokusera på insatser enligt följande:

UTMANINGAR	ÅTGÄRDER	RESULTAT
<p>Den offentliga sektorn i Uppsala-regionen ska erbjuda sina medborgare/kunder/brukare användarvänliga, säkra och kvalitativa e-tjänster, så att de på ett enkelt sätt kan kommunicera och genomföra så många tjänster som möjligt digitalt.</p> <p>Alla grupper ska kunna använda dessa tjänster och personer med funktionshinder behöver särskilt beaktas.</p> <p>Samverkan, säkerhet, gemensamma lösningar och medborgaren i fokus bör vara nyckelorden i detta utvecklingsarbete.</p> <p>För sektorerna vård, omsorg och socialtjänst gäller det att uppnå ambitionerna inom eHälsa (e-tjänster) i hela länet.</p> <p>Offentlig data behöver vara öppen och tillgänglig. Innovations- och applikationsutveckling bör tas till vara.</p>	<p>Alla kommuner, landsting och övriga offentliga verksamheter i Uppsala-regionen behöver ta fram en strategi och ta beslut om en organisation för utvecklingen av eFörvaltning och e-tjänster inom sina olika verksamheter.</p> <p>Ett organiserat samarbete behöver utvecklas mellan ledning, verksamhetsansvariga och IT-strateger/ utvecklare för att kunna ta fram enkla, smidiga och säkra e-tjänster och för att få ihop det till en överblickbar eFörvaltning.</p> <p>Utvecklingen av e-tjänster bör ske i samverkan med andra likvärdiga verksamheter, särskilt för kommuner och landsting. Olika typer av lösningar för e-tjänster, eFörvaltning och eHälsa måste kontinuerligt följas.</p> <p>Offentliga verksameters data bör i möjligaste mån göras öppen och tillgänglig. Innovations- och applikationsutveckling bör också uppmuntras i större omfattning. Detta kan tillsammans bidra till utveckling av kvalitativa och smidiga e-tjänster.</p> <p>Vidta åtgärder som medför att användningen av IT-verktyg som stöd vid medborgardialoger och remisser ökar.</p>	<p>Med bra e-tjänster utvecklas en god och säker eFörvaltning och eHälsa, som gör det möjligt för många medborgare i Uppsala-regionen att på ett smidigt sätt kommunicera eller genomföra digitala tjänster. Det kan bidra till att servicen till den enskilda förbättras och för en patient kan det medföra förbättrad vård och omsorg.</p> <p>En tillgänglig, smidig och säker eFörvaltning bedöms kunna reducera behovet av transporter och resor, vilket bidrar till en hållbar samhällsutveckling.</p> <p>Ökade möjligheter att få in synpunkter från ett brett spektrum av människor i samband med remisser och medborgardialoger.</p>
<p>Centrala aktörer</p> <ul style="list-style-type: none"> Olika verksamheter inom kommuner och landsting (skolor, socialtjänst, vård- och omsorg m.m.). Regionala nätverk inom ovanstående områden. Projektet regional samverkan inom eHälsa 2013. 		

>>> Det behövs infrastruktur

För att använda och erbjuda digitala tjänster behövs en grundläggande infrastruktur. Bredband är ett samlingsnamn för olika accesstekniker där både fast och mobilt bredband ingår via WiFi, datorer, surfplattor, smarta telefoner och annan digital utrustning. Förutom tillgänglighet på bredband ska anslutningarna vara robusta och driftsäkra.

Den samlade bedömningen i länet är att fiber över tid kommer att vara säkrast för att åstadkomma en snabb och stabil uppkoppling, men att de mobila lösningarna är nödvändiga där fasta uppkopplingar saknas eller inte kan erbjudas.

En utmaning är att åstadkomma en intensifierad utbyggnad i länets tätorter och småorter liksom på landsbygden. Detta för att nå målet att 90% ska ha fast eller mobilt bredband på minst 100 Mbit/sek år 2020.

För att lyckas med detta är nyckelordet samverkan och ett tydliggörande av olika roller hos berörda aktörer. Marknaden kan inte ensamt åstadkomma en fullständig utbyggnad av IT-infrastrukturen. Kommunerna har därför en viktig roll när det gäller utbyggnaden, både genom att själva kanalisera och underlätta för andra att etablera bredband.

Frågor som berör infrastrukturen bör hanteras utifrån ett övergripande länsperspektiv med framtagande av gemensamma lösningar där så är möjligt. För att skapa en sammanhållen infrastruktur i länet bör den marknadsmässiga utbyggnaden likaväl som de stödfinansierade projekten beaktas. För att uppnå en ökad utbyggnad på landsbygden bör alla medel som tillförs länet via Landsbygdsprogrammet och andra fonder ges möjlighet att användas fullt ut. En snabb bredbandsuppkoppling är en mycket viktig faktor för att kunna behålla en levande landsbygd och göra det möjligt för människor att bo och arbeta där.

Den strategiska inriktningen för att åstadkomma detta är därför att fokusera på följande:

”En utmaning är att åstadkomma en intensifierad utbyggnad i länets tätorter och småorter liksom på landsbygden. Detta för att nå målet att 90% ska ha fast eller mobilt bredband på minst 100 Mbit/sek år 2020.”

UTMANINGAR	ÅTGÄRDER	RESULTAT
<p>Minst 90 % av Uppsalaregionens alla hushåll och verksamheter ska ha möjlighet att ansluta sig till en bredbandsuppkoppling på minst 100 Mbit/sekund. Det gäller både på landsbygd och i tätorter.</p> <p>På landsbygden behöver en stor del av utbyggnaden ske längs enskilt vägnät eller på privat mark. Detta ställer krav på att medlemmar i t.ex. vägsamfälligheter, byalag eller liknande kommer överens om lösning och finansiering. De behöver också ta tillfället i akt och söka de stöd för bredbandsutbyggnad på landsbygden som erbjuds.</p> <p>I tätorter kan utbyggnaden av bredband till stor del ske på kommunal mark (vägar, cykelvägar, parkmark m.m.), vilket ställer krav på samverkan mellan operatören, kommunen och enskilda fastighetsägare (föreningar eller samfälligheter där det finns).</p>	<p>Alla kommuner bör ha en strategi för hur de ska lyckas med bredbandsutbyggnaden i sin kommun, såväl i tätorter som på landsbygden. Information till hushåll och företag oavsett var i kommunen de finns är därför viktigt för att öka engagemanget hos allmänhet och berörda aktörer.</p> <p>En kontinuerlig dialog behöver hållas med verksamma operatörer, för att få information om deras planer, bekymmer och behov. Dialog bör även föras med myndigheter och nationella aktörer, t.ex. Trafikverket Region Öst och Svenska Kraftnät, för samordning i större projekt.</p> <p>Samarbetet med vägsamfälligheter, byalag, föreningar, näringslivet mm lokalt behöver utvecklas för att lyckas med utbyggnaden av bredband på landsbygden. Informationsinsatser behöver genomföras om möjligheten till ekonomiskt stöd. Lokala föreningar/ företag behöver stöttas i ansökningsförfarandet. Bredbandsguiden kan användas som en handbok i kommunernas bredbandsarbete.</p> <p>Bredbandsutbyggnad behöver tas med i kommunernas planering för t.ex. grävstillstånd, vägbyggnader, beläggningsunderhåll, parkanläggningar m.m. så att allt detta samordnas. Samverkan behöver också ske med kommunala bolag, så att även planering för fjärrvärme, vatten/avfall m.m. beaktas. Metoder som förenklar utbyggnaden bör prövas, t.ex. alternativa förläggningsmetoder.</p>	<p>Bredbandsutbyggnaden i Uppsalaregionen underlättas och kan ta verklig fart, så att vi inom en ganska snar framtid når det uppsatta målet.</p> <p>Utvecklad samverkan inom och mellan olika kommuner kan innebära fördelar i andra processer.</p> <p>Med en säker, stabil och snabb IT-infrastruktur både på landsbygden och i länets tätorter skapas goda möjligheter för utveckling i hela Uppsalaregionen. Då kan såväl privatpersoner som företag och verksamheter utveckla sin IT-användning och sina IT-lösningar.</p> <p>Med en sådan utveckling bedöms behovet av transporter och resor kunna minska, vilket bidrar till en hållbar samhällsutveckling.</p>
<p>Centrala aktörer</p> <ul style="list-style-type: none"> Berörda verksamheter inom kommuner och landsting (t.ex. bredbandssamordning, grävstillstånd, vägbyggnad, parkbyggnad, vägunderhåll, kommunala bolag m.m.). Länsstyrelsen. Operatörer. Regionförbundet. Lokala byalag, föreningar, samfälligheter m.fl. Myndigheter och nationella aktörer, Trafikverket och Tillväxtverket. 		

IT:s roll i samhällsutvecklingen

IT har en viktig och stark roll i samhällsutvecklingen. Det visar inte minst den ökande digitaliseringens påverkan på samhällets processer och strukturer. Tekniken spelar även en roll i utvecklingen för ett mer hållbart, jämlikt, deltagande och innovativt samhälle.

Genom att tillgängliggöra offentlig data, genom satsningar på utbildningar och olika typer av samarbeten kan tillgängligheten och användbarheten av digital information öka. Surfa Lugnt är exempel på ett projekt mellan myndigheter, näringsliv och ideella organisationer som syftar till att öka kunskapen om barns och ungas vardag på nätet.

Länsstyrelsens klimat- och energistrategi har betonat att modern teknik och inte minst IT-teknik kan medverka till att minska utsläppen av växthusgaser inom olika sektorer av samhället från transporter till effektivare bruksmetoder inom jordbruk.

För att nå målet att minska utsläppen av växthusgaser med 40 % till år 2020 behöver det utvecklas ett bättre miljöanpassat samhälle där digitala tjänster möjliggör flexibelt arbete, minskning av fysiska resor och transporter, effektivare styrning av värme- och kylsystem liksom utveckling av privata och offentliga tjänster.

En övergripande utmaning är på vilka sätt Uppsalaregionen kan bidra till att tillhandahålla lösningar på de stora samhällsutmaningarna inom klimat- och energiområdet, hälsa och sjukvård samt hållbar samhällsutveckling.

- Uppsalaregionen har redan i dag en stark ställning som innovativ och värdeskapande, vilket en rad befintliga organisationer, nätverk och processer vittnar om.
- Uppsalaregionen kan bidra till att tillhandahålla lösningar på de stora samhällsutmaningarna inom klimat- och energiområdet, hälsa och sjukvård samt hållbar samhällsutveckling. Med satsningar på bl.a. god IT-kompetens, bredare IT-användning, utbyggd IT-infrastruktur och moderna IT-verktyg kan detta bli verklighet.

- Genom att Uppsalaregionen redan idag fungerar som ett ICT-kuster för sådana företag och verksamheter, bedöms förutsättningarna för en utveckling vara goda. I gränssnittet mellan ICT, life science, kreativa näringar och clean tech kan också nya gröna företag och applikationer växa fram, vilket också kan bidra till mer hållbara lösningar. Myndigheter bör göra sina data tillgängliga elektroniskt, s.k. "öppen data".
- Uppsalas universitet och SLU fortsätter att förse både Uppsalaregionen och samhället i stort med välutbildad arbetskraft och kvalificerad forskning.
- Akademiska sjukhuset utvecklar högspecialiserad vård som många medborgare i Sverige och andra länder kan ta del av.

Med detta som bakgrund finns ett behov av att gemensamt verka för en ökad samverkan mellan länets universitet, kommuner, landsting och näringsliv, exempelvis inom ramen för STUNS och andra konstellationer. 🌐

”En övergripande utmaning är på vilka sätt Uppsalaregionen kan bidra till att tillhandahålla lösningar på de stora samhällsutmaningarna inom klimat- och energiområdet, hälsa och sjukvård samt hållbar samhällsutveckling.”

ANSVAR OCH FÖRANKRING

Regionförbundet och Länsstyrelsen i Uppsala län är ansvariga för framtagandet av den digitala agendan för Uppsala län. För genomförande och förankring krävs ett brett samarbete och dialog med olika aktörer. ↻

MÅNGA INSATSER BEHÖVS!

Eftersom den digitala agendan spänner över fyra strategiska områden behöver många aktörer involveras i allt från övergripande innovationer och forskning till bredbandsutbyggnad och grundläggande IT-utbildning. I del 2 ges en nulägesbeskrivning av vad som pågår och vilka aktörer som gör vad.

I första hand bör det fortsatta arbetet inriktas på att vidareutveckla, förstärka och stötta de insatser som redan görs samt att länka samman olika aktörer med varandra. Varje aktör behöver utifrån sina verksamheter och sitt ansvar organisera sitt eget arbete för att bidra till att målen i den digitala agendan uppnås. Förslag på hur en tänkbar organisation för elektroniska kommunikationer kan se ut finns beskrivet i bilaga 2. Eftersom detta är ett brett och strategiskt arbete behöver arbetet ske i nära samverkan med ledningen hos respektive organisation.

Med aktörer avses alla som har en roll att spela för att målen ska kunna förverkligas. Länets kommuner och landsting är redan involverade i arbetet. I första hand gäller det chefer och medarbetare på strategisk nivå. I det fortsatta arbetet behöver även verksamhetsansvariga (t.ex. skolchefer, omsorgschefer, bibliotekschefer, gatuchofer) och strateger involveras. Kontakter har tagits med länets universitet, länsbiblioteket, aktuella operatörer och en rad andra offentliga aktörer. Företrädare för näringslivet behöver också engageras i arbetet. ↻

FORTSATT ARBETE OCH UPPFÖLJNING

Länsstyrelsen och regionförbundet kommer i det fortsatta arbetet att fungera som omvärldsbevakare och brobyggare mellan olika aktörers insatser. De ska också fungera som mötesarena och samordnare för olika nätverk, samarbeten etc.

En löpande dialog kommer att föras med länets kommuner och landsting, i första hand genom regionförbundets nätverk för medlemsdirektörer (kommunchefen och landstingsdirektör) och genom andra befintliga nätverk/arbetsgrupper. En regelbunden återrapportering görs till beslutsfattare i kommuner, landsting och regionförbund samt till landshövdingen.

Den digitala agendan ska ses som ett avstamp för det fortsatta arbetet, som till stor del behöver ske ute hos olika aktörer i länet. För att inte arbetet ska tappa fart kommer länsstyrelsens och regionförbundets uppföljning att ske löpande med hjälp av enkäter, besök och kontakter med berörda aktörer, så att det på ett så tidigt stadium som möjligt klarläggs vilka planer och aktiviteter som pågår eller är på gång i olika delar av länet. Uppföljningsarbetet påbörjas under 2014.

En samlad uppföljning av agendan kommer att ske i slutet av varje år, dels med en uppföljning av målen i del 1, dels med en uppdatering av del 2 (vad som pågår i länet och vem som gör vad). Resultatet av uppföljningen sprids på bred front till kommuner, landsting, organisationer m.fl. i hela Uppsalaregionen. I samband med den årliga uppföljningskonferensen för Uppländsk Drivkraft 3.0 kommer också den digitala utvecklingen i länets olika delar att belysas. På så sätt får alla som bidrar med insatser vetskap om vad som händer i olika delar av Uppsalaregionen och hur långt det är kvar tills de gemensamma målen har uppnåtts. Detta kan sannolikt ge ringar på vattnet både inom och utanför Uppsala län.

Ansvariga för uppföljningen på regional nivå är regionförbundet och länsstyrelsen. Uppföljningsarbetet kommer att vara samordnat med det som görs på nationell nivå av Digitaliseringskommissionen. ↻

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

www.lansstyrelsen.se/upsala

REGIONFÖRBUNDET
Uppsala län

www.regionupsala.se

Landstinget i Uppsala län

www.lul.se